

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL DESCANS I AL DRET AL MEDI AMBIENT (CONTAMINACIÓ ACÚSTICA I ATMOSFÈRICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 29 de gener de 2024, el ciutadà, en nom de l'Associació de Veïns i Veïnes de la plaça de la Farga, va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Les molèsties d'increment de soroll, així com de contaminació atmosfèrica, que suposava per a les persones que habiten els barris de Sants i la Bordeta el pas constant d'helicòpters turístics, especialment els caps de setmana.
- En data 8 de novembre de 2023, s'havien dirigit a l'Ajuntament, amb reclamació, per exposar els fets, però la situació no millorava.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 1 de febrer de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 14 de març de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions que va dur a terme l'Ajuntament.

CONSIDERACIONS

1. Informació massa genèrica i amb manca de dades

Abans de res, des d'aquesta Sindicatura es vol manifestar que **la informació facilitada en l'informe de resposta municipal és molt genèrica i hi manca informació sol·licitada**, com ara el nombre de vols turístics diaris que sobrevolen la ciutat.

Recordem que aquesta dada ja l'havia sol·licitat l'Associació de Veïns i Veïnes de la plaça de la Farga, i el consistori els va respondre que els n'informaria un cop disposés del registre de vols en el qual consta tant la freqüència com l'alçada dels vols, que era un assumpte que també preocupava el veïnat afectat.

D'altra banda, tampoc s'han facilitat a aquesta institució els resultats dels estudis acústics i les mesures sonomètriques que s'hagin pogut dur a terme arran de les reclamacions de la ciutadania.

Per aquest motiu, és difícil discernir si s'ha actuat correctament en el cas concret, alhora que no es correspon amb el deure de col·laboració amb la Sindicatura ni amb els principis d'actuació d'una bona administració.

En conseqüència, es recorda a **l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** l'obligació dels òrgans municipals, d'acord amb el que estableix la base III, apartat 3 del Reglament de funcionament de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, d'aportar dades, expedients i, en general, tota la documentació necessària perquè pugui dur a terme les seves actuacions de supervisió.

2. Actuacions municipals dutes a terme

El consistori indica que des de l'any 2004, en què es van iniciar els vols turístics amb helicòpters a la ciutat de Barcelona, ha rebut diferents reclamacions ciutadanes per les molèsties que comporten, així com per possibles riscos per a la població dels barris més afectats on sobrevolen els helicòpters.

En aquest sentit, el consistori informa que el seu marge d'actuació és molt limitat i que **les competències són compartides entre la Direcció de Ports i Transports de la Generalitat de Catalunya i la Direcció General d'Aviació Civil del Ministeri de Foment**. Afegeixen que s'han mantingut diverses converses tant amb aquestes dues

direccions com amb Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA) i l'Agència Estatal de Seguridad Aérea (AESA) per tractar l'afer.

Arran d'aquestes actuacions **es va sancionar la companyia que sobrevolava la ciutat per sota de l'alçada mínima reglamentària**, així com per utilitzar helicòpters monomotors i no complir la ruta establerta.

També s'indica que s'han realitzat estudis acústics per analitzar l'impacte dels helicòpters turístics sobre els habitatges afectats pels itineraris de vol, i que s'han dut a terme mesures sonomètriques de control periòdic en diferents punts de la ciutat. Tot i així, com ja s'ha exposat en l'apartat anterior, no s'informa dels resultats obtinguts ni de possibles actuacions o requeriments a conseqüència d'aquests mesuraments.

3. La contaminació generada al territori

Sabem que el soroll és el segon factor ambiental que més impacte té en la salut de la població, just darrere de la contaminació de l'aire, i, segons l'informe de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) "Soroll ambiental i salut a la ciutat de Barcelona", es constata que el 57% de la població està exposada a nivells de soroll per sobre del llindar que l'OMS considera negatiu per a la salut, i un 27% de la població ho està a nivells molt per sobre d'aquest llindar.

L'informe de l'ASPB conclou que el soroll afecta la salut emocional i psicològica i pot produir trastorns del son i malalties cardiovasculars. De fet, es constata que 210.000 persones pateixen una molèstia intensa per soroll, més de 60.000 tenen trastorn del son i al voltant del 3% de les morts per malaltia cardiovascular són atribuïbles a aquesta causa.

La Constitució espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut i estableix que correspon als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives. L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que totes les persones tenen dret a la protecció davant de les diverses formes de contaminació, entre les quals trobem la contaminació acústica i la contaminació atmosfèrica.

Així mateix, a banda de la protecció constitucional contra la contaminació acústica i atmosfèrica (art. 43 sobre la protecció de la salut i art. 45 sobre la protecció del medi ambient), la necessitat de mitigar aquestes molèsties també troba la seva raó en drets fonamentals reconeguts per la Constitució, entre els quals hi ha el dret a la intimitat personal i familiar, consagrat en l'article 18.1.

D'altra banda, la "Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona" estableix que **l'Ajuntament ha de controlar tota mena d'emissions perjudicials per al medi i per a la salut o el benestar de les persones** i ha de potenciar la cultura mediambiental.

En l'àmbit regional, el Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) posa en evidència la importància que les immissions tenen en la vida de la gent i afirma que aquestes, en la societat actual, poden arribar a representar una font permanent de pertorbació de la qualitat de vida de les persones.

Així, la Sentència del TEDH de 18 d'octubre de 2011 indica que:

39. L'article 8 del Conveni [Europeu de Drets Humans] protegeix el dret de l'individu al respecte de la seva vida privada i familiar, del seu domicili i de la seva correspondència. El domicili és normalment el lloc, l'espai físicament determinat, on es desenvolupa la vida privada i familiar. L'individu té dret al respecte del seu domicili, concebut no només com el dret a un simple espai físic sinó també al gaudi, amb tota tranquil·litat, d'aquest espai. La vulneració del dret al respecte del domicili no només es refereix a ofenses materials o corporals, com ara l'entrada sense autorització al domicili d'una persona, sinó també a lesions immaterials o incorpòries com els sorolls, les emissions, les olors i altres ingerències. Si les lesions són greus, poden privar una persona del seu dret al respecte del domicili perquè li impedeixen gaudir-ne.

Recordem també que l'article XXIII de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, signada per l'Ajuntament de Barcelona, estableix que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries i vetllar per evitar qualsevol situació de discriminació o d'abús.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge no ha estat suficientment eficaç per garantir els drets fonamentals de la ciutadania.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Demandar a l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge** que ens faciliti l'anàlisi i les conclusions dels estudis acústics i les mesures sonomètriques realitzades dels vols dels helicòpters turístics.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.

